KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

URHO KIERIMO
Vastaava
Turku, puh. 490

RURIK PITKÄNEN
Toimitussihteeri
Liisankatu 27, E 10 - Puh. 38 154

N:o 8
Elokuu

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa
Hinta 20 markkaa koko vuodelta

42. vuosikerta 1937

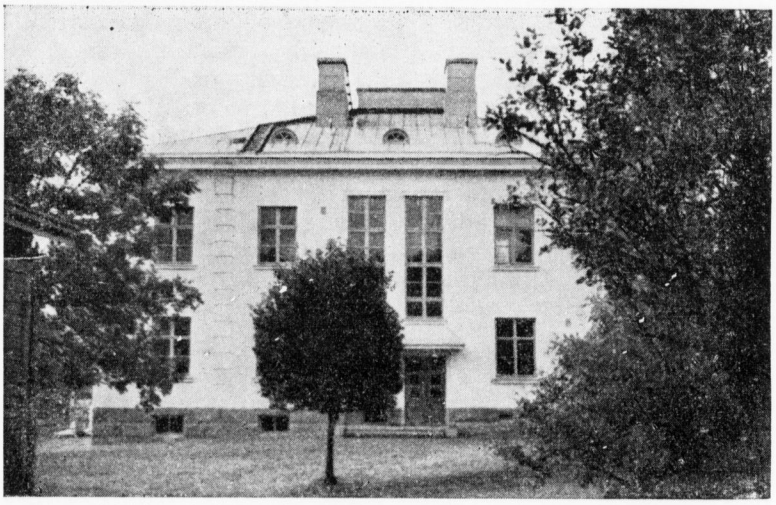

Porvoon kuuromykkäinkoulun kaunis rakennus.

Jäähyväisjuhla

Porvoon ruotsinkielisessä kuuromykkäinkoulussa

Porvoon kuuromykkäinkoulun viime lukukauden lopettajaisilla oli erikoinen leima. Koulun täytyi nimittäin virkaikälain johdosta luopua kahdesta tunnontarkasta ja pidetystä opettajasta. Johtaja Qvarnström oli keskeytymättä työskennellyt koulun palveluksessa 39 vuotta ja neiti Anna Andersén 32 vuotta. Koulun rukoussali oli päivän kunniaksi koristettu kevätkukilla ja nuorilla koivuilla. Lopettajaiset alettiin suvivirrellä 401, minkä jälkeen johtaja Qvarnström puheessaan lausui mm. seuraavaa:

Minun on suotu työskennellä tässä koulussa ensiksi 20 vuotta opettajana, sitten 2 vuotta vt. johtajana ja 17 vuotta johtajana. Näiden 39 vuoden aikana on koulun matrikkeliin kirjoitettu 350 oppilaannimeä. — Minun tullessani kouluun opettajaksi, sen työ tapahtui ulkonaisesti hyvin epäsuotuisissa olosuhteissa. Mutta syksyllä 1899 koulu pääsi muuttamaan näihin viihtyisiin huoneisiin. Ahkerat kädet ja luonnon kasvuvoima ovat myös muuttaneet silloin aution pihamaan nyt niin kauniiksi ja pidetyksi paikaksi.

Vuosi toisensa jälkeen on vaipunut ajan virtaan meidän kuuromykkäinkoulun opettajien ahkerasti työskennellessämme kärsivällisyyttä kysyvällä kasvatussaralla mme. Hiljaa paikallaanpysyminen ei ole mahdollista. Kehitys kaikilla aloilla kulkee eteenpäin, niin kuuromykkäinopetuksenkin alalla. Uusia menetelmiä etsitään ja kokeillaan. Nämä perustuvat etupäässä uusiin kokemuksiin ja syvempiin lapsisielutieteellisiin tietoihin. Onnistuminen riippuu nähdäkseni kussakin tapauksessa suuressa määrin siitä tarmosta ja ahkeruudesta, jolla tietoja ja kokemusta käytellään. Juuri kuuromykkien opetuksessa vaaditaan kenties enemmän kuin muilla aloilla kärsivällisyyttä, työtä ja yhä työtä, jotta päästäisiin tyydyttäviin tuloksiin.

Tässä yhteydessä tahtoisin lausua sen toivo-

G. E. Qvarnström.

muksen, että valtio jakamalla entistä enemmän matka-apurahoja kuuromykkien opettajille antaisi näille tilaisuuden kokemusten kartuttamiseen, sillä muuten tällaisen pienen koulun työ joutuu kärsimään.

Vien toiminnastani tässä koulussa vain valoisia ja kauniita muistoja. Kiitän Teitä kaikkia siitä, että hyvän yhteisymmärryksen ja rehellisen tahdon varassa olette helpottanut työtäni. Toivon sydämestäni koulun opettajille, oppilaille ja kaikille laitokseen kuuluville Jumalan siunausta ja hyvää menestystä työssä. Ja ennen kaikkea toivon rakkaalle koululleemme onnellista tulevaisuutta.

Tämän jälkeen neiti Ellen Drake puhui omasta ja opettajatoverien puolesta kaipauksen ja kiitoksen sanoja eroaville tovereille, joille ojennettiin muistolahjat. Neiti Drake lausui mm.:

Me opettajatoverit toivoisimme sydämestämme, että Te eroavat toverimme jatkaisitte oloa kanssamme. Me olemme johtajassamme Qvarnströmissä tottuneet näkemään miehen, joka varmalla kädellään ohjailee koulun peräsintä. Koulupuutarha ja koulu itse antavat parhaan todistuksen hyvästä järjestysaistista. Johtaja Qvarnströmin ystävällinen tervehdys on aina kannustanut, jos alakuloisena on joutunut päivätyönsä alkamaan. Kiitollisin mielin muistelemme Teidän auliuttanne, kun apua ja neuvoa pyytäen olemme joutuneet kääntymään puoleenne. Tyhjältä tulee tuntumaan sekä opettajista että oppilaista, kun meidän johtajamme meidät jättää.

Rakas Anna, Sinun hyvä sydämesi ei kieltäydy koskaan, olipa sitten kysymys surusta tai ilosta. Uhrautuvasti rakastaen olet Sinä auttanut meitä kaikkia. Kiitollisina muistavat Sinua oppilaasi, joiden sydämiin Sinä kylvit iäisyyden siemenen.

Kunnioitetut opettajatoverit, suuren tyhjän tilan Teidän eronne tuo keskuuteemme. Kenties Teidän ajatuksenne joskus palaavat täällä vietettyihin valoisiin ja iloisiin hetkiin. Vähäisenä muistona sellaisista hetkistä pyydämme me Teitä vastaanottamaan lahjamme kiitollisuuden ja ystävyyden symboolina. Jumala tehköön elämänne illan valoisaksi!

Todistusten jaon jälkeen johtaja Qvarnström puhui vielä muutamia mieleenpainuvia kiitoksen sanoja neiti Andersénille.

Tunnelmallinen juhla päätettiin laulamalla virsi 234.

Anna Andersén.

KUUROMYKKÄIN OPINTOPÄIVÄT OULUSSA KESÄKUUN 1—7 PÄIVINÄ 1937

Jo viime talvena heräsi ajatus Oulun piirin k.m. Auttajayhdistyksen toimesta toimeenpanna kuluvan kesän alussa opintopäivät Oulun koulun entisille oppilaille, kuin myöskin toisisssa kouluissa käyneille, mutta Oulun piirissä asuville kuuromykille.

Valtioneuvoston suosiollisella avustuksella ja k.m. Auttajayhdistyksen omilla varoilla voitiin sitten opintopäivät toimeenpanna kesäk. 1—7 päivinä rajoitetulle oppilasmäärälle. Kulkulaitosministeriö oli myöntänyt opintopäivien osanottajille vapaat matkat ja opetusministeriö ruuan ja majoituksen.

Runsaasti toiselle sadalle nousi opintopäivien osanottajien luku, kun 2 p:nä kesäkuuta aloitettiin varsinainen koulutyö. Pastori Karhu piti alkurukouksen ja senjälkeen oppilaat jaettiin opetustyön helpottamiseksi viiteen ryhmään.

Varsinaisina ohjaajina opintopäivillä toimivat opettajatar rva Paulaharju ja pastori J. Karhu. Heidän ohellaan koulun vakinaiset opettajat neidit Tolvanen ja Reinilä, rouvat

Opintopäiväin osanottajat koulun juhlasalissa.

Vapaasalo, Vilkki, Rydman ja Engblom, koulunjohtaja maisteri Engblom ja herrat Pääkkönen ja Vilkki. Tytöille opetti kotitaloutta neiti Helminen.

Tuttujen seinien sisällä alkoi avajaisten jälkeen koulutyö. Päivisin pidettiin 5—6 opetustuntia ja ilta oli varattu illanviettoja varten, joissa oppilaat saivat esittää oma-aloitteisia esityksiä. Opintopäivillä opetettiin meille uskontoa, yhteiskuntaoppia, raittiutta, säästäväisyyttä, kirjallisuutta, tytöille kotitaloutta, vapaita keskusteluja, ääntämistä ym. Ajan vähyyden vuoksi opetettiin tärkeimpiä ja tarpeellisimpia kohtia opetusaineista, sellaisia joista kuuromykille voisi eniten olla hyötyä elämässä. Mutta tarkkaavaisesti koetettiin kaikin seurata opetusta ja painaa mieleen opetukset ja neuvot. Väliaikoina tehtiin retkiä ympäristöön. Muun muassa käytiin Oulun kirjasto- ja museotalossa, jossa sijaitsee kaupungin suuri kirjasto ja museot sekä maakunta-arkisto.

Meitä kuuromykkiä eniten kiinnosti museossa kirjailija Samuli Paulaharjun "lempilapsi", "Lapin osasto". Siellä oli harvinaisen paljon nähtävää ja paljon uutta saimme oppia.

Sunnuntaina käytiin entisen johtajan, maisteri Lück'in haudalla. Siellä vietetty lyhyt muistohetki tuli meille mieliinpainuvaksi tilaisuudeksi. Johtajatar Vesenterä puhui sydämiin painuvia muistosanoja meidän rakkaasta johtajastamme ja opettajastamme, mainiten että johtajamme oli harvinaisen lämmin kuuromykkien ystävä. Sitten siirryttiin kuuromykkäin opettajan Elisabet Elfvingin hautapatsaan äärelle, jossa pastori Karhu piti lyhyen puheen.

Erikoisen juhlalliseksi muodostui Oulun tuomiokirkossa viettämämme yhteinen Herran Ehtoollisella käynti, jota jakoivat pastorit Heikinheimo ja Karhu. Kauan muistavat kaikki siinä tilaisuudessa mukana olleet sen juhlahetken.

Senjälkeen kävimme Toppilansalmessa Oulun Diakonissakodin kesäkodissa "Hannalassa" jonne meidät oli kaikki kutsuttu. Pastori Heikinheimo, kodin johtaja, piti meille kauniin puheen. Kiitollisin mielin me muistamme sitäkin tilaisuutta.

Mutta täytyi rientää omalle koululle lopettajaisillanviettoon. Luulen, että ikävä täytti monen mielen, kun kokoonnuttiin yhdessäolotilaisuuteen joka tuli nyt olemaan viimeinen. Ehkä moni tunsi mielessään, että tämä oli viimeinen tilaisuus päästä viettämään hauskoja hetkiä noin isossa osatoverien joukossa. Mutta illan kuluessa, pastorin ja opettajien meitä lohduttaessa jäähyväispuheilla, me emme ikä-

Retkeilyllä Merikosken äyräillä.

Viggo Chr. Hansen.

KUUROMYKKÄ AUTON "RATISSA"

Kööpenhaminassa ilmestyvä lehti "Aftenbladet omistaa asianomaisen kuvalla varustetussa kirjoituksessaan huomiota tanskalaisen kuuron taidemaalarin Viggo Chr. Hansen'in koeajolle autolla, minkä perusteella hän sai ajokortin. Lehti kirjoittaa:

"Mitä harvinaisin koeajo suoritettiin äskettäin Oikeusministeriön moottoriasiantuntijan, insinööri Witting'in ollessa tarkastajana. Tällöin näet ensi kertaa Köpenhaminassa kuuromykkä henkilö, nimittäin kuuromykkäinneuvoston puheenjohtaja, taidemaalari Viggo Chr. Hansen suoritti tutkinnon, jonka perusteella myönnettiin ajokortti.

Tämä on tulos kuuromykkäinneuvoston monivuotisista ponnistuksista, joiden päämääränä on ollut, että kuuromykillekin k.o. lupa myönnettäisiin. Vasta muutamia kuukausia sitten sallittiin kahden anomuksen perusteella valmistavat koeajot. Anomukset olivat mainitun Hansenin ja Aarhusista kotoisin olevan kirjansitojamestarin Wöldicke'n.

— Vein molemmat valmistavaan kokeeseen, sittenkun he kumpikin sitä ennen olivat ajaneet 70 tuntia, kertoo heidän opettajansa autokoulussa, H. Jøker. Kokeet suoritettiin yliläkäri Guildahl'ille ja tekniikan tohtori Dam'ille, ja ne sujuivat täysin tyydyttävästi. Wöldicke suoritti sitten Aarhusissa lopullisen ajokokeensa ja Hansen vähän myöhemmin Köpenhaminassa.

— Ja minun täytyy sanoa, jatkaa Jøker, että Hansen ajaa tavattoman hyvin. Hän on niin tarkkaavainen ja valpas ajaessaan, että hän monella tavoin ylittää harjaantuneidenkin ajajien kyvyn, ja ehdoton käsitykseni on, että ilman mitään vaaraa voidaan edelleen antaa erivapauksia kuuromykille tässä suhteessa.

— Mutta kun ajaja ei voi kuulla, miten hän sitten saattaa tietää, että takaa tuleva vaunu haluaa ajaa sivuitse?

— Tämä on otettu huomioon ajolupaa annettaessa, sillä siihen on pantu tätä varten huomautus. Hansenin vaunussa tulee olla sarja peilejä, jotka selvällä tavalla osoittavat ajotien takaapäin, ja niiden avulla sitten voi suunnistautua. Kun siis auto takaapäin tullen pyytää tietä, ei sen merkinantoja tarvitse kuulla. Peilit sen sanovat...

— Ja te siis tarkoitatte, että kuuromykkien osallistuminen liikenteeseen tällä tavoin ei sisällä vaaraa?

— Ei, se on varma vakaumukseni. Päinvastoin minulla on tuskin milloinkaan ollut niin kunnollista ja tarkkaavaista oppilasta kuin taiteilija Hansen — hänen ajonsa on milteipä ainutlaatuista — lopetti autokoulun opettaja Jøker."

---

västä paljon muistaneetkaan, vaan saimme uutta uskoa ja rohkeutta kestämään kaikissa elämän vaikeuksissa.

Kun mukana olleena, näin jälestäpäin luon yleissilmäyksen vietettyihin opintopäiviin, niin voinen sanoa että nämät opintopäivät olivat erikoisen virkistävät ja opettavaiset, ja muutenkin kaikinpuolin onnistuneet. Saimme siellä omia ajatuksiamme ja harrastuksiamme ilmituoda. Ken esitti harrastustaan urheiluun, mikä tarmoa ja ryhtiä kehittää. Yksi ja toinenkin puhui hyvistä tavoista, raittiista ja kunnollisista elämäntavoista jms. Eräs tytöistä esitti mielipiteensä tehtaantytöistä vastakohtana karjatytöt ja maalaispalvelijat, päätyen siihen tulokseen, että helpompi on maalaisoloissa tehdä säästöjä ja olla elämässään tyytyväisempi. Esitys oli mielenkiintoinen siinä suhteessa, että se oli kuuromykkätytön omakohtainen olevista oloista ottama kuvaus. Ja pojat, kyllähän muistatte sen illan, jolloin veistonopettajamme Paulaharju puhui meille vanhoista muistoista, kun ensimmäisen kerran, lapsena ennen, kouluun tulimme, suurta matkalaukkua kantaen ja "pää oli matalalla, mutta tuosta pikkumiehestä tuli kuin tulikin puuseppä".

Tosihan se on, että meitä koetettiin koulussa valmistaa tähän elämäntaisteluun. Nyt vietetyillä opintopäivillä me saimme paljon uusia neuvoja ja ohjeita elämämme varrelle, jo ennen opitun lisäksi. Tervehdykseni lähetän kaikille Oulussa opintopäivillä olleille. Tiedän että olette kiitolliset niille joiden toimesta saitte viettää virkistävät hetket Oulun opintopäivillä, joista muisto mielissämme säilyy kauan.

Matti Tornio

SEINÄJOEN KUUROMYKKÄINYHDISTYKSEN ESITELMÄPÄIVÄT

Sunnuntaina heinäkuun 4. p:nä oli Seinäjoen Yhteistalolla esitelmäpäivät, joille oli saapunut runsaasti toistasataa kuuromykkää eri puolilta maata, niinpä oli pari urheilijaa pääkaupungista saakka polkupyörillä ajanut Seinäjoelle. Oulustakin oli tullut sikäläisen yhdistyksen puheenjohtaja ja piirimme pastori J. Karhu, joka oli meille tervetullut henkisen elämämme puolta ylentämään. Meillekin oli nyt ensi kertaa myönnetty 50 % alennus rautatiematkoista.

Esitelmänpitäjiksi olivat saapuneet herrat Rurik Pitkänen Helsingistä, Elias Savisaari Turusta ja Kaarlo Martola Vaasasta.

Ensiksi pidettiin hartaushetki. Hra Rurik Pitkänen nousi puhujakorokkeelle ja kehoitti kaikkia yhteisesti viitaamalla laulamaan suvivirren "Jo joutui armas aika ja suvi suloinen.....", jota kehoitusta me liikutetuin mielin noudatimmekin. Sitten pastori Juho Karhu piti meille vaikuttavan hartauspuheen, josta sielumme sai runsaasti virkistystä.

Väliajan jälkeen yhdistyksen puheenjohtaja Kustaa Somppi piti tervehdyspuheen sekä selosti lyhyesti, että esitelmäpäiväin tarkoitus on kasvattaa kuuromykkäin henkistä tai sisäistä elämää, ja toivoi sydämestään, että jokainen ottaisi päämääräkseen kehittyä itsekasvatuksen kautta. Suomen Kuuromykkäinliiton sihteeri Rurik Pitkänen selosti sitten järkiperäisesti ja helppotajuisesti kuuromykkäin yhdistystoimintaa, joka oli meille tarpeellista, sillä olemmehan siinä suhteessa paljon takapajulla. Hra Kaarlo Martola esitelmöi kuningatar Astridista ja hänen elämästään, mikä oli meille hyväksi esimerkiksi, sillä kenelläpä meistä on niin nöyrä ja hyvä sydän kuin tällä kuningattarella oli. Hra Elias Savisaari selosti Tyrvään "Heffatan" 30-vuotisjuhlia. Mielenkiinnolla seurasimme kuvausta ja ihmettelimme, kuinka paljon ohjelmaa siellä olivatkaan saaneet kokoon.

Klo 14—15 pidettiin päivällisloma, jonka jälkeen herra Elias Savisaari esitelmöi nuorison kasvatuksesta. Siitä oli meille paljon hyvää opittavaa, sillä olemmehan me monesti tietämättömiä niinkin tärkeistä kuin kasvatuskysymyksistä. Maanviljelijä Matti Savisaari kosketteli isien ja äitien suhdetta lapsiin, huomauttaen miten lapsi voi oppia vanhemmiltaan sekä hyviä että huonoja tapoja. Toimittaja Rurik Pitkänen esitti hupaisia kuvauksia matkahavainnoistaan Eestissä, joita me seurasimme mielenkiinnolla, silmää räpäyttämättä.

Esitelmäin jälkeen esitettiin näytelmät "Huono-onninen aviopari" ja "Kuuromykkä lääkärinä". Toimitetussa arvonnassa lankesi herätyskello helsinkiläiselle Kaarlo Mikkolalle pitkän pyöräilymatkansa palkinnoksi. Klo 20 lausui puheenjohtaja esitelmäpäivät päättyneeksi, kiittäen esitelmänpitäjiä ja kaikkia osanottajia sekä toivottaen hyvää tahtoa ja uusia voimia jatkuvaan yhteistyöhön.

K. A. S.

HILJAINEN MAAILMA

»Maaseudun Tulevaisuudesta»

Kiivetessäni Suomalaisen normaalilyseon rappuja ylös kuuromykkäin näyttelyhuoneistoon kiintyi huomioni mieheen, jota talutettiin perässäni. Hän näkyi olevan sokea, mutta näytti toimeliaalta ja iloiselta. Totesin pian, että hän oli kuuromykkä, sillä heti kerääntyi hänen ympärilleen osaveljiä, joitten kanssa vilkas, äänetön keskustelu alkoi. Oli helppo huomata, että tämä mies, osattomin kovaosaisista, oli kaikkien erikoinen suosikki.

Frans Leijon, varmasti, päättelin mielessäni, sillä olin aikaisemmin lukenut hänestä jossakin.

Hän se oli. Tulkikseni ja oppaakseni tarjoutuneen ystävällisen herran avulla sain tietoja tästä suomalaisesta kuuromykkä-sokea-ihmeestä, joka 2 ½-vuotiaana oli isonrokon takia menettänyt aistinsa. Näin täydellisestä vajavaisuudesta oli seurauksena kaiken henkisen kehityksen estyminen, joten hän — nelinkontin kävellenkin — muistutti enemmän eläintä kuin ihmistä, kun hänet 10-vuotiaana tuotiin Pietarsaaren kuuromykkäin kouluun. Ja nyt hän on sivistyneeltä vaikuttava, 58-vuotias mies, joka keskustelee hänen "kieltään" taitavien kanssa viisaasti asioista ja joka pitää kunnianaan ja onnenaan tulla toimeen omien kättensä työllä.

Hänellä on omatekoinen sorvi mukanaan näyttelyssä, jossa hän joka päivä työskentelee. Ahkeruus on hänen ilonsa. Katselin, kuinka herkästi hänen sormensa toimivat myöskin silmien sijaisina ja kaunis puupikari muodostui nopeasti, öljyttiin ja kiillöitettiin kauniisti kenenkään opastamatta. Keskeytettyään hetkeksi työnsä hän itse haki jostakin vaateharjan ja puhdisti itsensä. Kun hän jälleen astui sorvin ääreen, puki hän työtakin ylleen sallimatta kenenkään auttaa itseänsä.

Luonteeltaan on Frans Leijon hieno, ystävällinen ja iloinen ja arvelee, että ihmiselle on aivan liian paljon suotu silloin, kun hänellä on kaikki aistit, ja kuitenkin hän tekee ehkä kaikkein enimmän syntiä juuri puhelahjallaan. Itse hän ei käipaa puhe- eikä näkölahjaa ollenkaan, koska tulee ilmankin hyvin

MYÖNNETTYJÄ MATKALIPPUALENNUKSIA

Rautatiehallitus on myöntänyt allamainittuihin tilaisuuksiin matkustaville kuuromykille ja ohjelman suorittajille 50 % alennuksen matkalippujen hinnoista:

Vaasassa elokuun 28—29 p:nä pidettäville esitelmäpäiville; alennus voimassa 23. 8.—4. 9;

Inkeroisissa syyskuun 4—5 p:nä pidettäville esitelmäpäiville; alennus voimassa 30. 8.—11. 9;

Hämeenlinnassa syyskuun 5 p:nä pidettäville esitelmäpäiville; alennus voimassa 30. 8.—11. 9;

Turussa syyskuun 18—20 p:nä pidettäville esitelmäpäiville; alennus voimassa 13—25. 9;

Pietarsaaressa syyskuun 25—26 p:nä pidettäville esitelmäpäiville; alennus voimassa 20. 9.—2. 10;

Porissa syyskuun 25—26 p:nä pidettäville Kuurom. Auttajayhdistyksen esitelmäpäiville; alennus voimassa 20. 9.—2. 10;

Riihimäellä lokakuun 30—31 p:nä pidettäville esitelmäpäiville; alennus voimassa 25. 10.—6. 11;

Oulussa marraskuun 27—28 p:nä pidettäville esitelmäpäiville ja K.m.yhdistyksen 5-vuotisjuhlaan; alennus voimassa 22. 11.—4. 12.

Ohjeita: Matkallelähtiessä ostetaan menolippu ja pyydetään lipunmyyjän se leimaamaan aseman nimileimalla. Samalla pyydetään 50 % alennukseen oikeuttava todistuskaavake B n:o 118 B, joka on leimattava aseman nimi- ja päiväleimalla. Perille saapuessa ei matkalippua saa antaa konduktöörille. Alennustodistus on annettava tilaisuuksien järjestäjäin täyttää ja leimata, jolloin se yhdessä menolipun kanssa oikeuttaa vapaaseen paluumatkaan kunkin lähtöasemalle.

ENTISAJAN KUUROMYKKÄ

Satuin saamaan käsiini Tampereella ilmestyvän "Aamulehden" tammikuun 6 p:ltä 1937. Siinä oli alakertana Antti Pohjolan "Kuparisepän muistelmia Tampereelta ja maailmalta", jossa varsin huvittavalla tavalla kerrotaan entisajan elämästä. Mainitaanpa kuuromykkäkin ja varsin myötämielisesti. Saksin lehdestä kyseellisen paikan.

"Eräänä iltana, kun isä palasi työstä kotiin, tuli hänen mukanaan nuori komea mies, jonka rinnan päällä riippui kivitaulu. Hän oli kuuromykkä. Isä oli työstä tullessaan huomannut miehen Pikkusillan päässä ja alkanut jutella kivitaulun ja kynän avulla. Heistä tuli hyvät ystävät. Tuo kuuromykkä mies asui meillä kevään ja osan kesää, liikkui päivät kaupungilla, ja kolikoita kerääntyi entisten lisäksi. Meillekin hän suoritti osan siitä, mitä hän nautti, ja sinä keväänä taas kuuromykkä muokkasi perunamaan. Monina iltoina isä kirjoitteli kivitaululle, ja muistan, että hän kerran ojensi mykälle vain lyhyen lauseen, joka kuului: "Rakastatko minua?" Mykkä kirjoitti sujuvalla, kauniilla käsialalla:

"Aivan kuin olisitte oma isäni."

Muistan, että miehen lähdettyä meiltä pois kaipasin häntä monta aikaa. Niin kiinnyin häneen, vaikka hän olikin kuuromykkä."

Ruuri

---

toimeen ja tietää, että ne annetaan hänelle siellä, missä kaikki vajavainen lakkaa.

Kunnioittaen ja ihailien katselin tätä miestä ja aavistin, kuinka paljon on vaadittu itsensä voittamista ja helittämätöntä työtä luontaisen lahjakkuuden lisäksi, ennenkuin niillä edellytyksillä on päästy tälle henkiselle ja käytännöllisen kätevyyden asteelle. Ja häpesin muistaessani, kuinka usein me terveen aistein varustetut olemme tyytymättömiä, vaikka Luojan ihana maailma avautuu vaivatta kaikkien aistiemme tajuttavaksi.

Jos Frans Leijon olisi saanut samanlaisen kasvatuksen kuin amerikkalainen osasisarensa, kuuromykkä-sokea Helen Keller, olisi hän ehkä päässyt yhtä pitkälle kuin Helen, josta on tullut — filosofian tohtori. Mutta Frans Leijonin kehitys on ohjattu käytännölliselle uralle ja siinä hän osoittaa ihmeteltävää älyä ja kätevyyttä. Käsin tunnustelemalla hän on päässyt niin perille esim. tuulimyllyn ja veturin rakenteesta, että hän on tehnyt niistä hyvin täydelliset jäljennökset. Hänen näyttelyssä olevat työnsä, mm. pikku osista koottu kaunis polkupyörä voivat kilpailla missä hyvänsä. Leijon kuuluu olevan myöskin innokas puutarhuri saaden tuotteillaan palkintoja ja on hän kasvattanut turnipsin ja lantun siemeniä paikkakuntansa talollisille.

Ihmetellen ja kiinnostuneena seurasin tätä hiljaista joukkoa, joka iloisena ja tyytyväisenä seurusteli vilkkaasti keskenään. Kuuromykät kykenevät puhumaan merkkikielellään jopa neljä kertaa nopeammin kuin me. Heillä on laulukuoronsa ja äskeisessä illanvietossaan olivat he esittäneet näytelmän "Pyykkirakkautta". Urheilu kuuluu olevan erittäin suuri tekijä heidän harrastustensa joukossa ja kuuromy-

(Jatk. s:lle 98.)

URHEILUOSASTO

UUSIA KUUROMYKKIEN ENNÄTYKSIÄ TAMPEREELLA

Lehtonen hyppäsi korkeutta 175, saavuttaen maailmanennätyksen.

Suomen KUL:n rata- ja kenttäurheilumestaruuskilpailut pidettiin Tampereella lauantaina ja sunnuntaina 31. 7.—1. 8. Osanottajia oli 47. Tuloksista mainittakoon erikoisesti V. Lehtosen korkeushyppy 175, mikä on uusi kuuromykkien maailmanennätys. Entinen oli ranskalaisella Brunnerilla 173 (Tanskal. Larsen v. 1934 175 sm). Lehtosen nimissä ollut Suomen ennätys oli 172. Lisäksi saavutti Elli Kumpulainen naisten 100 m juoksussa uuden Suomen ennätyksen. — Parhaat tulokset olivat:

100 m: 1) B. Ahlbäck, Helsinki, 12,2, 2) E. Helminen, Helsinki, 1,9 m, 3) M. Katainen, Tampere, 2,2 m.

Naisten 100 m: 1) Elli Kumpulainen, Tampere, 14,8, uusi Suomen enn., 2) Lempi Rantala, Lahti, 90 sm, 3) Siviä Paloheimo, Vaasa, 5,1 m.

Nuorten 100 m: 1) G. Lillhannus, Vaasa, 12,3, 2) A. Savolainen, Kuopio, 1,5 m, 3) E. Liljegren, Helsinki 3 m.

400 m: 1) B. Ahlbäck, Helsinki, 56,3, 2) P. Palmu, Turku, 57,2, 3) O. Eskola, Tampere, 64,9.

Nuorten 1000 m: 1) L. Koivisto, Lahti, 2.59,4, 2) G. Lillhannus, Vaasa, 3.00,8, 3) O. Torkkeli, Viipuri, 3.05,0.

1500 m: 1) P. Valtari, Tampere, 4.24,5, 2) P. Niinikangas, Turku, 4.30,6, 3) T. Ala-Kilponen, Tampere, 4.34,6.

5000 m: 1) P. Niinikangas, Turku, 16.41,5, 2) P. Valtari, Tampere, 16.44,5, 3) S. Heikkinen, Jyväskylä, 17.17,2.

1500 m viesti (800—400—200—100): 1) Turku (P. Niinikangas, P. Palmu, A. Järvinen, J. Lehtimäki), 3.53,8, 2) Tampere I (T. Ala-Kilponen, V. Kaurela, O. Eskola, M. Katainen), 3.55,9, 3) Tampere II, 10 sm jälessä, 4) Helsinki I, 3.59,1, 5) Helsinki II, 4.17,3.

Kuula: 1) V. Kaurela, Tampere, 12,46, 2) E. Ojala, Vaasa, 10,27, 3) B. Ahlbäck, Helsinki, 10,26.

Naisten kuula: 1) Martta Nieminen, Turku, 9,02,5, 2) Siviä Paloheimo, Vaasa, 7,94, 3) Lempi Rantala, Lahti, 7,73.

Kiekko: 1) V. Kaurela, Tampere, 34,48, 2) K. Hämäläinen, Helsinki, 31,34, 3) A. Nordström, Helsinki, 28,25.

Nuorten kiekko: 1) E. Ojala, Vaasa, 29,93, 2) E. Viitala, Vaasa, 28,24, 3) G. Lillhannus, Vaasa, 27,25.

Keihäs: 1) V. Kaurela, Tampere, 50,10, 2) V. Jalonen, Tampere, 45,80, 3) T. Aittomäki, Tampere, 43,55.

Nuorten keihäs: 1) E. Ojala, Vaasa, 48,77, 2) E. Viitala, Vaasa, 43,75, 3) E. Hovi, Vaasa, 40,88.

Pituus: 1) V. Kaurela, Tampere, 591, 2) B. Ahlbäck, Helsinki, 585, 3) V. Jalonen, Tampere, 552.

Naisten pituushyppy: 1) Elli Kumpulainen, Tampere, 427, 2) Martta Nieminen, Turku, 411,5, 3) Lempi Rantala, Lahti 408.

Nuorten pituushyppy: 1) A. Savolainen, Kuopio, 558, 2) E. Viitala, Vaasa, 549,5, 3) E. Liljegren, Helsinki, 522,5.

Korkeus: 1) V. Lehtonen, Helsinki, **175**, uusi km-maailmanennätys, 2) M. Karp, Turku, 170, 3) A. Savolainen, Kuopio, 160.

Naisten korkeushyppy: 1) Martta Nieminen, Turku, 117, 2) Helvi Sinisalo, Tampere, 113, 3) Siviä Paloheimo, Vaasa, 107.

Seiväs: 1) P. Palmu, Turku, 290, uusinnassa 300, 2) V. Kaurela, Tampere, 290, 3) K. Hämäläinen, Helsinki, 280.

Nuorten seiväshyppy: 1) E. Ojala, Vaasa, 290, 2) L. Koivisto, Lahti, 280, 3) G. Lillhannus, Vaasa, 260.

KUL:n UINTIMESTARUUSKILPAILUT KOTKASSA

suoritettiin sikäläisellä uimalaitoksella sunnuntaina heinäkuun 18 p:nä 1937, suotuisan sään vallitessa. Alkamishetkellä klo 13 tosin yllätti rankkasade ja ukonilma, mutta muutamassa minuutissa se oli mennyt ohi. Vain yksi uusi ennätys saatiin, nim. miesten 50 m vapaauinnissa, jossa Tampereen Aittomäki rikkoi Lahden Häyrisen 1936 saavuttaman ennätyksen. Tulokset.

Naisten 50 m vapaauinti:

1.	Aura Eskelinen, Helsinki	58,4
1.	Maria Lehtimäki, Turku	58,4
3.	Sylvi Kangas, Tampere	1.01,6

Miesten 50 m vapaauinti:

1.	Toivo Aittomäki, Tampere	**36,6** u. e.
2.	Mikko Häyrinen, Lahti	37,5
3.	Arvo Räikkönen, Viipuri	39,9

Naisten 100 m rintauinti:

1.	Sylvi Kangas, Tampere	2.16,1
2.	Aura Eskelinen, Helsinki	2.16,1
3.	Maria Lehtimäki, Turku	2.18,7

Miesten 100 m rintauinti:

1.	Veikko Koskinen, Kotka	1.52,2
2.	Mikko Häyrinen, Lahti	1.56,9
3.	Toivo Aittomäki, Tampere	1.57,1

Naisten 50 m uinnissa jäi mestaruus Aura Eskelisen ja Maria Lehtimäen kanssa ratkaisematta, joten molemmat saivat 1. palkintona kunniakirjat ilman mestaruutta. Naisten 100 m rintauinnissa Sylvi Kangas ja Aura Eskelinen saivat saman tuloksen, mutta mestaruuden voitti Sylvi Kangas ehtimällä ensin iskeä kätensä maaliin. Ilahduttavaa on, että kilpailut käyvät yhä tasaväkisemmiksi, joten vastaisuudessa saanemme varustautua siihen, että mestaruudet on ratkaistava uusintakilpailuilla, jotka tällä kertaa jäivät pitämättä. Uintiurheilummehan on vielä siksi nuorta, että saamme ottaa oppia jokaisesta kerrasta

Osanottajalukumäärää ei voitane pitää vähäisenä, sillä se tekee KUL:n koko jäsenluvusta (penkkiurheilijat mukaanluettuna) 1/50 sekä rata- ja kenttäurheilukilpailujen osanottajamäärästä 1/10. Suhde ei ole kuulevienkaan kesken sen edullisempi.

HÄMEENLINNAN KUUROMYKKÄ-URHEILIJAT JUHLI 10-VUOTISJUHLAANSA 1. HELLUNTAIPÄIVÄNÄ

Kuin tilauksesta saatiin mitä ihanin ilma, joka oli omiaan kohottamaan juhlamieltä.

Klo 10 alkoi 3,000 m murtomaajuoksukilpailu Ahvenistolla. Tulokset ovat lehdessämme jo julkaistut. Kilpailijoista 2 peruutti.

10-vuotisjuhla alkoi Perttulan Norjan tuvalla kello 14. HKU pappa toivotti valituin sanoin, sydämelliseen tapaansa juhlijat tervetulleiksi. Neiti Kaisu Valtari esitti taidolla hra R. Kainulaisen 10-vuotisjuhlarunon. Kuuromykkäin Urheiluliiton puheenjohtaja herra Karilas piti innoittavan juhlapuheen.

Tarjoilun jälkeen seurasi HKU ensimmäisen puheenjohtajan, hra Vainolan vahvasti huumorilla höystetty muistelma 10-vuotistaipaleella sattuneista elämyksistä. Mieluisana yllätyksenä sai HKU vastaanottaa arvokkaan 10-vuotismuistopokaalin ja kehoittavan innostuttavat onnittelut seuran isälliseltä huolehtijalta, johtaja Eemeli Juurevalta. Arvata sopii, että ilo nousi kattoon saakka. Sähkösanomia ja kirjeitä olivat lähettäneet Lahden, Kuopion, Tampereen, Vaasan, Pietarsaaren k.m. urheiluseurat ja kirjeitä Viipurin ja Porvoon. Lämpimät onnittelut kirjeellisesti esitti Perttulan laitoksen johtaja, maisteri R. Hedman. Henkilökohtaisesti onnittelivat HKU:ta Kuuromykkäin Urheiluliiton puolesta hra Karilas, Helsingin K.m. Urheilijain neiti Eskelinen, Turun hra Savisaari, Jyväskylän hra Heikkinen. Hämeenlinnan Kuuromykkäinyhdistyksen onnittelut alaosastolleen esitti 3 henkeä, joiden puolesta puhui sihteeri kiittäen samalla pappaa monista hikipisaroista. Muutamia poimintoja historiikista esitti seuran sihteeri, omistaen lämpimiä kiitollisia muistosanoja HKU ensimmäiselle auttajalle, rva Emma Hedman-vainajalle, puhuen samalla siitä, kuinka kauniisti rva Emma Hedman-vainajan lapset vaalivat äitinsä muistoa jatkamalla äitinsä rakkaudentyötä kuuromykkien hyväksi, erittäinkin opettajatar, nti Katri Hedman osoittaa jaloa uhripalvelusta kuuromykille.

Herra Elias Savisaari Turusta piti raittiusesitelmän. Urheilu ja raittius käyvät käsikädessä, totesi hän. Innostuttavaa yhdessäoloa kesti iltaan asti vapaita puheita pitäen.

Kun seura nyt on päässyt 10-vuotistaipaleen päähän, pyytää seura kunnioittaen esittää vilpittömät kiitoksensa kaikille niille ystävällisille auttajille, jotka tavalla tai toisella ovat seuraa tukeneet.

10-vuotisjuhlan johdosta on ilmestynyt HKU-historiikki, ja on sitä saatavissa à 3:— seuran puheenjohtajalta. Siinä on paljon kuvia ja kirjoituksia.

Pohjoismaiden Kuuromykkäin Urheiluliitto juhlii

Elok. 5 p:nä vietti Pohjoism. K.m. Urheiluliitto (N.D.I.) 25-vuotisjuhlaansa. 5:nnessä kansainvälisessä k.m. kokouksessa ja kilpailuissa Köpenhaminassa v. 1910 esitettiin kysymys pohjoismaisen urheiluliiton aikaansaamisesta, mutta asiasta tuli tosi vasta Tukholmassa v. 1912, jossa hrat V. Chr. Hansen, H. J. Jarlnaes ja I. C. Westphal esittivät ehdotuksen liiton perustamisesta. Perustavassa kokouksessa olivat mukana edellisten lisäksi hrat Dan Andersson ja Oscar Ryden Ruotsista, Eino Karilas ja Johan Sundberg Suomesta, I. Hovland, A. Sandahl ja A. Svendsen Norjasta. Ensimmäiset kilpailut päätettiin pitää Oslossa, mutta maailmansota teki sen mahdottomaksi. Vasta v. 1921 pidettiin ensikerran sodan jälkeen pohjoismaiset k.m. urheilukilpailut Helsingissä.

N.D.I. on tähän mennessä järjestänyt 6 kilpailua, ja ovat tulokset kerta kerralta parantuneet huomattavasti kansainväliselle tasolle. Nürnbergin kisoissa 1931 viettivät N.D.I:n kuuluvat pohjoismaat suurta riemuvoittoa. Monia maailmanennätyksiäkin tuli tällöin pohjoismaisille urheilijoille.

Vuosina 1912—1926 oli puheenjohtajana herra H. J. Jarlnaes, rahastonhoitajana ja sihteerinä taiteilija V. Chr. Hansen.

Vv. 1926—1933 oli puheenjohtajana ja rahastonhoitajana hra E. Karilas, sihteerinä hra R. Pitkänen, jotka monien kotimaisten luottamustoimiensa vuoksi eivät enempää voineet näitä tehtäviä ottaa hoitaakseen.

V:sta 1933 tähän saakka on puheenjohtajan tehtäviä hoitanut hra J. P. Nielsen, sihteerinä on ollut Th. Frederiksen ja rahastonhoitajana A. Petersen.

25 vuoden aikana on N.D I:n ansiomitaleja jaettu seuraaville henkilöilie: A. Jokelainen ja J. Lehtimäki Suomesta, Th. Andersson, ja V. Andersson Ruotsista, J. Ankile Norjasta, V. Asmild ja B. Bruun Tanskasta.

N.D.I:n kunniajäseniksi on kutsuttu hrat V. Chr Hansen ja H. J. Jarlnaes Tanskasta ja hra E. Karilas Suomesta.

KUL Liittoneuvosto kokoontui Tampereella 1. 8. klo 16. Siinä käsiteltyjen virallisluontoisten ja raha-asiain ohella päätettiin m.m. antaa KUL:n vuoden 1938 rata- ja kenttäurheilumestaruuskilpailut Vaasan K.-U:n järjestettäviksi heinäkuun 30—31 p:nä ja uintimestaruuskilpailut Tampereen K.-U:n järjestettäviksi. Toisena anojana oli Lahti, mutta äänestys ratkesi edellisen hyväksi 5—3. — 50 m:n uintimestaruusarvoa v:lta 1937 ei katsottu voitavan antaa, koska kilpailu oli tasaväkisenä jäänyt ratkaisematta. Vastaisuudessa ratkaisemattoman kilpailun sattuessa on toimitettava uusinta, oikeuttaakseen mestaruuden saantiin.

Jyväskylän kuuromykkä-Urheilijat järjestää *jäsenten väliset kilpailut* Säynätsalossa elokuun 15 p:nä. Miehille 5-ottelu, johon kuuluu 100 m juoksu, kuulantyöntö, pituushyppy, keihäänheitto ja 1,500 m juoksu. Naisille 3-ottelu nimittäin 100 m juoksu, kuulantyöntö ja pituushyppy. Toivotaan runsasta osanottoa. Uusia jäseniä otetaan vastaan!

Viipurin Kuuromykkä-Urheilijat järjestää »pokaalikilpailut» elokuun 29 p:nä. Viisi-ottelu: 100 m juoksu, kuulantyöntö, korkeushyppy, kiekonheitto ja keihäänheitto. Samana päivänä pidetään naisten kolmiottelu ja uintikilpailut. Kokoontuminen keskuskansakoululla klo 9. Iltamajuhla ja palkintojen jako omalla talolla Talikkalassa klo 18.

Johtokunta.

Turun K.m. urheiluseura »Valpas» toimeenpanee kilpailut jäsenille ja myös ei-jäsenille lauvantaina syyskuun 18 p:nä alkaen klo 16. Turun Urheilupuistossa tahi Vähä-Heikkilän kentällä. 5-ottelu; 100 ja 800 m juoksut, pituushyppy, kuulantyöntö ja kiekonheitto ja erikseen 800 ja 3,000 m juoksut, naisille 100 m juoksu. Ei-jäseniltä kannetaan 10:— mieheltä ja 5:— naisilta osanottomaksuna.

Itä-Karjalan Kuurot Urheilijat jäsentenvälisissä kilpailuissa saavutettiin seuraavat tulokset:

100 m juoksu: 1. Arvo Leinonen 13,0; 2. Veli Timonen 13,4; 3. Viljo Lackman 13,5.

Pituushyppy: 1. Arvo Leinonen 4,86; 2. Veli Timonen 4,54; 3. Viljo Lackman 4,53.

Seiväshyppy: 1. Viljo Lackman 2,30; 2. Arvo Leinonen 2,13; 3. Veli Timonen 1,76.

3,000 m juoksu: 1. Viljo Lackman 11,54; 2. Martti Lampen 11,56. 2 keskeytti.

Vertailun vuoksi poimimme S. Sosialidemokraatin 4. 8. numerosta muutamia kuulevain TUL:n Helsingin piirin mestaruuskilpailuissa saavuttamia uintituloksia

Miesten 50 m vapaauinti: 1) 29,2 (uusi TUL ennätys).
Pikkupoikien 50 m vapaauinti: 1) 55,5: 2) 61,0; 3) 61,1.
Naisten 100 m rintauinti: 1) 1.38,2; 2) 1.42,8; 3) 1.44,9.
Tyttöjen alle 16 v. 50 m vapaauinti: 1) 42,4; 2) 46,1: 3) 48,5.
Tyttöjen alle 14 v. 50 m rintauinti: 1) 47,2; 2) 49,9; 3) 51,0.

Olisi syytä, että k.m. uimarimme (ja muutkin urheilijamme) menisivät kuulevien seuroihin oppimaan oikeata tekniikkaa, silloin tulokset varmasti paljonkin voisivat parantua. Mitä nuorempana ehtii hyvään alkuun, sen pitemmälle vartuttuaan pääsee. Nyt ovat tuloksemme tuskin pikkupoikain ja alle 14 vuotiaitten tyttöjen tasolla. Siis seuroilla on tulostason kohottamisessa vielä paljon tehtävää. Järjestettäköön jäsenten innostuttamiseksi pitkin kesää jäsentenvälisiä uimakilpailuja ja pyydettäköön kuulevia uimareita niiden jälkeen selostamaan havaitsemiaan virheellisyyksiä ja neuvomaan kuinka ne on korjattava. Sen he mielellään tekevätkin, kuten osottaa Kotkassa mestaruuskilpailujemme jälkeen kuulevien taholta pyytämättä annettu uimanäytös.

KESÄLOMA

(5:s tila koululaiskilpailuissa 1936)

Keväällä koulu päättyi ja minä matkustin kotiin kesälomalle. Asemalta kotiin oli yhden kilometrin pitkä matka. Veljeni, siskoni ja minä lähdimme jalan, kantaen matkatavaroita. Kotona äitini tarjosi minulle kahvia ja muuta hyvää. Kerroin kotiväelleni paljon Turun asioita.

Seuraavana päivänä autoin vanhempiani aika paljon. Veljeni, Olavi ja Paavo, hakkasivat puita asemalla ja joskus omassa puusuojassa. Vanhemmillani oli oma sekatavarakauppa. Äitini leipoi monenlaisia leipiä, joilla hän ansaitsi rahaa.

Minulla oli ikävä kesä v. 1935. Kesäkuun 6 p:nä maalattiin talo keltaiseksi, navetta punaiseksi ja nurkkalaudat valkoisiksi. Sinä päivänä isäni pani tikapuut talon ulkoseinälle ja aikoi maalata räystästä valkoiseksi. Mutta hän putosi korkealta. Sen seurauksena hänen vasen kätensä meni poikki ja hän tuli hyvin kärsivänä keittiöön ja kertoi äidille, mitä siellä oli tapahtunut. Äitini leikkasi puseron ja hihan, otti sen pois ja sitoi hänen kätensä puhtaalla pyyheliinalla. Hän kiiruhti lääkärin luo. Siellä hän viipyi kolme tuntia. Hänen kätensä pantiin kipsiin. Lääkäri kehoitti, että isän oli oltava sängyssä vähän aikaa. Hän sai tehdä pieniä töitä kotona ja valvoi, miten veljeni

Olavi ja Paavo maalasivat talon ulkoseinää. Isän käsi parantui vähitellen, mutta hän ei saanut tehdä raskasta työtä. Heinäk. 13 p:nä siivosin huoneet ja pihan. Isä oli kotona myymässä ihmisille sekatavaroita. Äitini ja minä olimme heinätöissä. Siskoni Kerttu oli käynyt tervehtimässä sukulaisia. Veljeni Olavi ja Paavo olivat sukulaisten luona maatöissä. Isä lämmitti saunan, mutta silloin syttyi sauna palamaan. Saunan savupiippu lienee ollut rikki. Se ei ollut oikein varmaa. Kipinä lensi liiketalon, naapuritalon ja puusuojan pärekatoille. Ne paloivat hirvittävällä voimalla. Kaikki oli tulimerenä. Leväsjoen ja Pomarkun palokunnat tulivat kiireesti palopaikalle sammuttamaan tulipaloa. Rakennukset paloivat tuhaksi. Naapurien kaivoissa vesi loppui, mutta täytyi hakea vettä järvestä, josta palopaikalle oli kaksi kilometriä. Paljon vettä kuorma-autoilla tuotiin palopaikalle. Makuu-, pitovaatteet ja osa kauppatavaroista pelastettiin. Melkein kaikki huonekalut ja muut tavarat paloivat. Äitini ja isäni saivat rahaa Palovakuutusyhtiöltä, jonka nimi on "Pohjola". Liiketalo ja navetta olivat vakuutetut.

Isäni, äitini ja minä saimme yösijaa setäni luona, jolla on kaksi herttaista lasta. Hän on kunnollinen ja ahkera puuseppä. Hetkisen perästä äitini, isäni ja minä muutimme Törmän taloon asumaan. Oli maksettava vuokraa talon isännälle. Vanhempani tilasivat itselleen uuden kodin. He olivat hyvin onnellisia, sillä heillä oli oma koti. He kiittivät Jumalaa siitä. Jumala auttoi, että he saivat tulla hyvin toimeen.

Tuomenterttu

(Jatk. s:lta 94.) HILJAINEN . . .

kissä on Suomen parhaita naisuimareita. Tämän vuoden elokuussa pidetään Budapestissä kansainvälisen kuuromykkäin urheilukomitean kokous, johon Suomenkin pitäisi osallistua. Meillä kuuluu muuten olevan noin 4,000 kuuromykkää, ja suurin osa heistä elää maataloudesta, jotkut oman tilan viljelijöinä, enimmät toisten palveluksessa.

Mainittu kuuromykkien näyttely on hämmästyttävän edustava käsittäen kauniita, hyvin tehtyjä sekä miesten että naisten käsitöitä, kudonnaisia, säilykkeitä ja leivonnaisia sekä taideteoksia, kuten maalauksia, veistoksia ja puuleikkauksia. Suurin osa töitä on myytävänä. Presidenttikin oli ostanut sieltä kauniin, kullanvärisen pöytäliinan.

Viihdyin merkillisen hyvin tässä hiljaisessa maailmassa, jossa näytti vallitsevan lämmin yhteisymmärrys, ilo ja tyytyväisyys ja jossa ystävälliset silmät puhuivat kieltä, jota minäkin ymmärsin.

Marjatta

TAMPEREEN KIRJE

Joulukuun 9. p:nä 1936 oli k.m.yhdistyksen myyjäiset ja samalla puurojuhla. Tarjottiin kaikille jäsenille vapaat riisipuuro-annokset ja niille, jotka saivat 10 mantelia, joutui ohjelmansuoritus. Myyjäisissä meni hyvin kauppa. Tunnelma oli rattoisaa. — Joulukuun 31 p:nä oli k.m.yhdistyksen tavanmukainen joulujuhla ja uudenvuoden vastaanottajaiset. Saapuvilla suuri joukko. Henkisen ohjelman lisäksi oli joulupukki, ongintaa jne. Onginnassa sai parhaan tavaran, faneerilaatikon, hra A. Koivunen. Uudenvuodenpäivänä klo 17,30 alkoi k.m. vanhempien lapsille ja myös k.m.koulujen oppilaille, joita on monta Tampereella, omistettu joulujuhla ja siihen osallistui toistakymmentä lasta. Ohjelman suorittivat etupäässä k.m. vanhempien aikuiset lapset, nim. Pitkäniemen tyttäret Rauha, Elma ja Martta sekä Helmisen tytär Liisa, mutta myös pienet tyttöset Viola Skytt ja Irja Ahonen lauloivat ja Reino Ahonen lausui runon. Sitte tuli rikas joulupukki jakamaan jokaiselle lapselle lahjoja. Mainittakoon, että rva Amanda Lundstedt Porvoosta oli lähettänyt veljensä, hukkuneen Johan Karlstedtin muistoksi, lapsille joululahjapaketin, josta tahdon täten tamperelaisten äitien ja lasten puolesta kiittää. Sitte seurasi lapsille ongintaa, jossa saivat onkeensa makeisia. Lapsilla näkyi olevan riemuisa ilta ja aikuiset seurasivat huvitettuina lasten iloa. Toivottavasti järjestetään joka vuosi lastenjuhla k.m:ien lapsille, varmaankin he aikuisiksi tultuaan muistanevat nämä juhlat, jotka lähentävät heitä k.m:ien maailmaan.

K. A.

KIRJALLISUUTA SAATAVANA

D. F. Hirn: KUUROMYKKÄIN VIITTOMAKIELI SUOMESSA I—III, 96 sivua, postimaksuineen .. 11: 50

Julia Stadius: KARL OSKAR MALM, 114 suurikokoista sivua, postimaksuineen ..... 13: —

Naema Helsingius: PIENTEN LASTEN HOITO, 132 siv., sid. postimaksuineen 12: —

Huugo Nyberg: KATEKISMUS ja kristinoppi, 104 siv., sid. postimaksuineen 12: —

Jälkivaatimuksella lähetettäessä 2: — kalliimpi.

Tilatkaa osoitteella: *Suomen Kuuromykkäinliitto, Helsinki, Liisankatu 27 E 10.*

Kirjallisuutta

Hiljainen viesti, Porin kuuromykkäin yhdistyksen oman kodin hyväksi myytävä arvokassisältöinen julkaisu on saatavissa toisena painoksena. Suuruus 20 sivua. Hinta 3: —.

„Heffata“, Kiikan ja sen ympäristön kuuromykkäin yhdistyksen 30-vuotisjuhlajulkaisu. 32 sivua, runsaasti kuvia. Hinta 3: —.

H.K.U, 10-vuotisjuhlahistoriikki. 20 sivua, runsaasti kuvia. Hinta 3: —.

On toivottavaa, että kuuromykät ostaisivat omia julkaisujaan ja kannattaisivat omaksi hyväkseen tehtävää työtä. Rahallinen uhraus ei ole suuri, varsinkin kun sillä saa täysipainoista luettavaa, jolla on arvonsa vastaisuudessakin.

Tietoja ulkomailta

Kuurous haittaa oikeinkirjoituksen oppimista. Denver. — Kuurous, joka kuten tunnettua, on miltei voittamaton este, kun on kysymyksessä puhumaan oppiminen, näyttää myös tuottavan suurta haittaa oikeinkirjoituksen oppimiselle. Amerikan Tieteen Edistämisseuran kokouksessa täällä selosti Omahan yliopiston professori William H. Thompson 800 kuuron lapsen kirjoittamien 16,000 kouluaineen perusteella tekemiään tutkimuksia, jotka antoivat hyvin vahvaa tukea yllämainitulle väitteelle.

Tutkimuksen kohteina olleista lapsista oli 47 prosenttia kuuroina syntyneitä, 21 prosenttia oli tullut kuuroksi ennen viidettä ikävuottaan ja 32 prosenttia senjälkeen. Kaikilla näillä lapsilla oli suurempia vaikeuksia englanninkielen oikeinkirjoituksen oppimisessa kuin tavallisilla lapsilla. Sellaiset lapset, jotka olivat myöhemmin menettäneet kuulokykynsä, saattoivat helpommin edistyä oikeinkirjoitustaidossa kuin kuuroina syntyneet. Viidennen ikävuotensa jälkeen kuulonsa menettäneiden lasten tekemät kirjoitusvirheet muistuttivat hyvin suuressa määrin tavallisten kansakoululasten tekemiä virheitä. (Ilta-sanomat.)

Tietoja kotimaasta

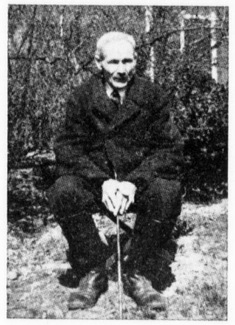

Karl Sundblom

Karl Sundblom kuoli kesäkuun 6 p:nä vaikean sairauden jälkeen kotonaan Ahvenanmaalla 67 vuoden ikäisenä.

Olga Segerström (o.s. Lindell) Nauvosta kuoli Paraisilla 10 p. kesäk. 76 vuoden ikäisenä.

Helny Thesslöf (o.s. Fahlur) kuoli pitkällisen sairauden jälkeen Vaasan tuberkuloosisairaalassa kesäkuun 21 p:nä 43:nnella ikävuodellaan.

Hän kävi Porvoon kuurom. koulun maisteri Wichmannin oppilaana. Vaasan Kuuromykkäinyhdistykseen kuului innokkaana jäsenenä monet vuodet. — Hautaus tapahtui Vaasan vanhalla hautausmaalla. Lukuisat kuuromykät kaupungista olivat saattamassa ystäväänsä viimeisellä matkalla. Ruumiinsiunauksen toimitti pastori Urho Paljakka. Seppeleitä laskivat, paitsi lukuisat ystävät, myöskin Vaasan Kuurom. yhdistys ja Vaasan Kuurom.-Urheilijat. Maahanpanijaisten jälkeen tarjottiin vieraille kahvit »Betelissä», jossa vainajan muistolle puhuivat hrat C.-E. Martola ja Anders Håkans. Pastori Paljakka piti lyhyen hengellisen puheen läsnäoleville kuuroille ja kuuleville sukulaisille ja ystäville.

Kuolon uneen vaipui työmies *Antti Väyrynen* Lieksan Pankakoskella omassa kodissaan 30. 6. -37 37 vuoden ikäisenä keuhkokuumeen murtamana. Hän oli syntynyt Juuassa, käynyt Mikkelin k.m. koulun, ollen hiljainen poikamies. Vainaja siunattiin haudan lepoon 4. 7. -37 Lieksan uudella hautausmaalla. P.K.K. yhdistyksen puolesta laskettiin hautakummulle kukkaseppele. Vainajan kotona vietettiin surujuhla. *A O.*

Fridolf Liljeqvist, Vaasan kuuromykkäinyhdistyksen vanhin jäsen, täytti kesäkuun 1 p:nä 70 vuotta. Hän on syntynyt Ylistarossa ja käynyt Pietarsaaren vanhan viittomakoulun.

Merkkipäivänään F. L. tarjosi kaikille kaupungin kuuroille kahvit leipineen. Hän sai ystäviltään kukkia ja hopeisen silmälasikotelon.

Fr. Liljeqvist.

55 vuotta täytti elokuun 1 päivänä puuseppä Lahja Laitinen Pankakosken Niskassa. Hän on syntynyt Leppävirralla 1. 8. 1882, käynyt Jyväskylän k. m. koulun johtaja Luoman oppilaana. Koulusta päästyään hän työskenteli muutamia vuosia Kuopiossa Lindhin puuseppätehtaassa. Nykyisessä työpaikassaan Pankakosken paperitehtaalla hän on jo ollut lähes 20 vuotta. Toivotamme runsaasti onnea ja menestystä. *V. T.*

50 vuotta täytti heinäkuun 28 p:nä Ylistaron tiilitehtaalla rouva Ruusa Kuusisto, o. s. Talvitie. Hän on syntynyt Töysässä, käynyt Jyväskylän k m. koulun. Hän on ahkera jäsen Seinäjoen K.m. yhdistyksessä. Merkkipäivän johdosta sai hän kohtalotovereiltaan lahjoja ja onnitteluja.

Alavuden kuuromykkäinyhdistys tekee hauskan autoretken Virroille herra Toimi Pöyhölän talolle 15 p:nä elokuuta, Auto lähtee Jokivarren talouskaupan luota klo 9 ap. Killikosken kautta Virroille. Siellä on kauniita maisemia, kuuluisa »Toriseva» järvi. Tervetuloa!

Johtokunta.

Esitelmäpäivän pitää sunnuntaina syyskuun 5 p:nä kello 12 Perttulan Norjan tuvalla Hämeenlinnan kuuromykkäin yhdistys. Ohjelma koetetaan saada sellainen, että siitä on virkistystä ja hyötyä osanottajille. Puheita pitävät tunnetut puhujat. Katsokaa lähemmin ilmoituksesta toisessa paikassa tätä lehteä. Perttulan Norjassa on suurenmoinen luonto, jota saa aamusta iltaan nauttia. Rautatiellä on 50 % alennus. Asemalta ajetaan Perttulaan autobussilla mukavasti perille, samoin takaisin. Hyvä ravintola. Paras kahvikulta makean paksun kerman kanssa. Makeat omenat. Tervetuloa sydämellisesti syysk. 5 p:nä Hämeenlinnaan.

Jyväskylän kuuromykkäinyhdistyksen *30-vuotisjuhla* pidetään syyskuun 12 p:nä klo 16 kuurojenkoululla. Ohjelma on suurin piirtein valmis. Ohjelmasta huomattavimpana mainittakoon johtaja Arvi Koskisen juhlapuhe ja Suomen k.m. Liiton sihteerin, toimittaja Rurik Pitkäsen juhlaesitelmä y.m. Kahvitarjoilua. Tervetuloa!

Esitelmäpäivät Vaasassa

28—29 p:nä elokuuta

Vaasan Kuuromykkäinyhdistys järjestää esitelmäpäivät, alkaen lauantaina 28 p. elokuuta klo 18,30 Palosaaren ruotsalaisella kansakoululla.

50 % alennus rautatielippujen hinnoista on saatu.

Esitelmäpäivien aikana tulee tehtäväksi myöskin retkeilyjä maitse ja vesitse. Myöskin toivotaan saatavan muitten esitelmäpitäjäin lisäksi joku lääkäri, joten kauempaakin kannattaa saapua Vaasaan. Tervetuloa.

Seinäjoen Kuuromykkäin yhdistyksen

kokous pidetään Yhteistalolla elokuun 29 p:nä 1937, alkaen klo 11. Esitelmiä pitävät yhdistyksen omat puhujat. Klo 15 saapuu S.K.L:n sihteeri Rurik Pitkänen Vaasasta pitämään yhdistyksen rekisteröimiskokousta. Kehoitetaan kaikkia jäseniä saapumaan tähän tilaisuuteen.

Johtokunnnan puolesta, *Kustaa Somppi.*

Esitelmäpäivät Inkeroisissa

4—5 p:nä syyskuuta

Kymenlaakson kuurojenyhdistys toimeenpanee esitelmäpäivät Inkeroisissa, alkaen lauantaina syyskuun 4 päivänä iltajunien tultua. Tervetuloa! 50 % alennus rautatielippujen hinnoista on saatu *Johtokunta.*

Esitelmäpäivät Hämeenlinnassa

5 p:nä syyskuuta

Ensimmäinen esitelmäpäivä on Hämeenlinnassa, Perttulan Norjan tuvalla sunnuntaina syyskuun 5 p:nä, alkaen klo 12. Puhujiksi ovat lupautuneet pastori Urho Paljakka, toimittaja Rurik Pitkänen ja KUL:n puheenjohtaja Eino Karilas, joka m.m. kertoo matkamuistelmia Budapestista. Sydämellisesti tervetuloa läheltä ja kaukaa H:linnaan.

50 % alennus rautatielippujen hinnoista on saatu.

ESITELMÄPÄIVÄT

järjestää

TURUN KUUROMYKKÄIN YHDISTYS

vanhan tavan mukaan ensi syyskuun 18—20 p:nä Turun K.m. yhdistyksen huoneustossa Yliopistonkatu 6, alkaen lauvantaina 18. 9. klo 18. On huomattavia esitelmiä Budapestin matkasta, hra Arvo Arasolan mielenkiintoiset esitelmät ynnä muuta. Lisäksi on opintoretki. 50 % alennus rautatiellä on saatu. Tervetuloa Turkuun!

Johtokunta.

Kuurom. Auttajayhdistys, Porin paikallisosasto

järjestää

ESITELMÄPÄIVÄT

Suom. tyttölyseolla 25—26 p:vinä syysk. Esitelmäpitäjiksi ovat lupautuneet rov. Vartio, past. Paljakka, rva Arasola ja nti Norjajoki.

50 % alennus rautatiellä on saatu. Osanotto esitelmäpäiville vapaa.

Opintomatka tehdään sunnunt. 26 p:nä Nakkilan nahkatehtaalle ja samalla käydään katsomassa Nakkilan uutta kirkkoa.

Lopettajaispäivälliset, 15 mk. hengeltä ovat sunnuntaina klo 20 tai 21. Päivällisiin osanottajia pyydetään ilmoittautumaan ennen syysk. 19 p:ää nti Ina Norjajoelle Pohjoispitkäk. 16.

Asuntoja hankitaan halvalla matkustajakodeissa ja K.m. yhdistyksen talolla. Tervetuloa! *Johtokunta.*

Esitelmäpäivät Pietarsaaressa

25—26 p:nä syyskuuta.

Lauantaina syyskuun 25 p:nä klo 19 pidetään P.K.-U:n 10-vuotisjuhla monipuolisella ohjelmalla, josta mainittakoon naisten voimistelunäytös, filmiesitys ja näytelmäkappale. Pääsy 10 markkaa.

Sunnuntaina klo 14 aloitetaan esitelmäpäivät. Mahdollisesti sitä ennen tutustutaan retkeilyillä muutamiin kaupungin huomattavimpiin nähtävyksiin, mistä lähemmin ilmoitetaan edellisenä iltana. Herrat Eino Karilas, Elias Savisaari ja Rurik Pitkänen tulevat esitelmänpitäjiksi.

Tilaisuudet pidetään »Folkhemmets»in huoneustossa, jos havaitaan, että yhdistyksen oma huoneusto käy liian pieneksi.

50 % alennus rautatielippujen hinnoista on saatu.

Niitä pitempimatkalaisia, jotka tahtovat halvan asunnon, pyydetään ilmoittautumaan hyvissä ajoin kirjeellisesti os. *Herra Uno Björn, Pietarsaari, Irjalan liike.*

Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

Tarmokas ja reipas kuuromykkä

MATKAMYYJÄ,

jolla on oma polkupyörä, saa paikan hyvällä provisionilla (määrätty % myynnistä) syyskuun 15 päivästä 1937. Ilmoittauduttava osotteella:

Anders Håkans, Vaasa, Tehtaankatu 1.

Sydämelliset kiitokset kaikille niille, jotka muistivat minua täyttäessäni 50 vuotta 1 p:vä elok. lauluin, puhein, onnitteluin, lahjoin, kukkasin, sähkösanomin, kirjein ja kortein.

Lauritsalassa 3. 8. 1937. *Vilho Laitiainen.*

✝

Rakkaamme

Vieno Ihanelma Hakko

syntynyt 2. 2. 1896, kuoli 19. 7. 1937, pitkällisen taudin sairastettuaan uskossa Vapahtajaansa kodissaan Laihialla.

Kaipauksella muistellen

Maria ja **Helmi Hakko.**
Martta ja **Eero Hakko.**
Anja ja **Yrjö Hakko perh.**

Niin turvaisasti, niin luottavasti,
Hän armoon Kristuksen turvasi.
Ja lapsen lailla, niin huolta vailla.
Hän päänsä kuolohon kallisti.

KUUROMYKKÄIN LEHTI

Suomen Kuuromykkäinliiton äänenkannattaja

Ilmestyy Helsingissä kerran kuukaudessa, kuun alkupäivinä.

Toimittajat: Urho Kierimo vastaava, Rurik Pitkänen, toimitussihteeri, Liisankatu 27, E. Käsikirjoitukset lähetettävä ennen kuukauden loppua ehtiäkseen seuraavaan numeroon.

Tilaushinta: 20 markkaa vuosikerta. Puolen vuoden tilauksia ei vastaanoteta.

Ilmoitushinnat: Kertailmoituksista 50 penniä palstamillimetriltä. Kihlaus-, vihkimä- ja syntymäilmoitukset 10 markkaa. Kuolinilmoitukset 20 markkaa. Postikulujen välttämiseksi pyydetään maksu lähettämään ilmoituksen mukana lehden konttoriin.

Helsinki 1937, Kirjapaino Oy. Surdus.